

Fondy příspěvkových organizací

– základní informace pro příspěvkové organizace zřizované Pardubickým krajem

Obsah

Obsah	1
Použité zkratky:	2
Článek 1 - Úvodní ustanovení	3
Článek 2 – Legislativa upravující problematiku fondů PO	3
Článek 3 – Peněžní fondy PO	3
Článek 4 – Rezervní fond	4
Článek 5 – Fond investic	5
Článek 6 – Fond odměn	6
Článek 7 – Fond kulturních a sociálních potřeb	6
Článek 8 – Porušení rozpočtové kázně v souvislosti s peněžními fondy PO	8

Použité zkratky:

ČÚS	český účetní standard
DDHM	dlouhodobý drobný hmotný majetek
DDNM	dlouhodobý drobný nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
HV	hospodářský výsledek
MF	Ministerstvo financí
PO	příspěvková organizace
SF	státní fondy
SÚ	syntetický účet
TZ	technické zhodnocení
ÚJ	účetní jednotka

Článek 1 - Úvodní ustanovení

Cílem tohoto informačního materiálu je shrnutí základních informací o peněžních fondech. Materiál je určený zejména pro příspěvkové organizace Pardubického kraje. Materiál obsahuje informace a některé postupy účtování tvorby a čerpání fondů a případy porušení rozpočtové kázně.

Článek 2 – Legislativa upravující problematiku fondů PO

Problematiku peněžních fondů PO upravují především tyto právní předpisy:

- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“),
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“),
- Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví pro vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 410/2009 Sb.“),
- Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 704 Fondy účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ČÚS č. 704“),
- Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 703 Transfery, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ČÚS č. 703“)

Článek 3 – Peněžní fondy PO

Příspěvková organizace tvoří ze zákona¹ tyto peněžní fondy:

- a) rezervní fond,
- b) fond investic,
- c) fond odměn,
- d) fond kulturních a sociálních potřeb.

Zůstatky peněžních fondů se po skončení roku převádějí do následujícího roku.

¹ Ustanovení § 29 a násl. zákona o rozpočtových pravidlech

Fondy jsou dle zákona o rozpočtových pravidlech peněžními fondy. Fondy jsou vlastními zdroji aktiv, představují především peněžní zdroje, jejich tvorba a čerpání je vymezena zákonem. Při tvorbě fondu se doporučuje krýt jej peněžními prostředky.

Způsoby použití peněžních fondů PO jsou taxativně uvedeny v zákoně o rozpočtových pravidlech. Základní postupy účtování tvorby a čerpání fondů pro PO zřizované územním samosprávným celkem jsou uvedeny v ČÚS č. 704.

Článek 4 – Rezervní fond

- ustanovení § 30 zákona o rozpočtových pravidlech
- SÚ 413, SÚ 414
- Tvorba – ze zlepšeného výsledku hospodaření PO na základě schválení zřizovatelem po skončení roku (zlepšený HV = skutečné výnosy + provozní příspěvek – provozní náklady), peněžní dary (účelově určené peněžní dary se použijí dle jejich určení) a převody dle schválení zřizovatele, dále nespotřebované finanční prostředky do konce kalendářního fondu (dotace z rozpočtu EU a z mezinárodních smluv) se převádějí do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a sledují se odděleně
- použití – rozvoj činnosti, časové překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, úhrada případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně, úhrada ztráty z přechozích let, se souhlasem zřizovatele k posílení fondu investic

Postupy účtování o tvorbě a použití fondů dle ČÚS č. 704 - Rezervní fond

Rezervní fond	MD	D	ČÚS č. 704
tvorba fondu:			
zlepšený výsledek hospodaření	431	413	6.3.1.a/704
peněžní dary	241	414	6.3.1.b/704
převedené prostředky dle jiného právního předpisu	672	414	6.3.1.c/704
použití převedených prostředků dle jiného právního předpisu	414	672	
použití (čerpání) fondu:			
k dalšímu rozvoji	413, 414	648	6.3.2.a/704
k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady	413, 414	648	6.3.2.b/704
k úhradě sankcí	413, 414	648	6.3.2.c/704
k úhradě ztráty za předchozí léta	413, 414	431, 432	6.3.2.d/704
k posílení fondu investic	413, 414	416	6.3.2.e/704

Článek 5 – Fond investic

- ustanovení § 31 zákona o rozpočtových pravidlech
- SÚ 416
- tvorba – odpisy dle odpisového plánu schváleného zřizovatelem, investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele, investiční dotace ze SF a jiných veřejných rozpočtů, příjmy z prodeje svěřeného DHM z rozhodnutí zřizovatele, peněžní dary a příspěvky určené nebo použitelné k investičním účelům, příjmy z prodeje DHM ve vlastnictví PO, převody z rezervního fondu povolené zřizovatelem
- použití – pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku (s výjimkou drobného), úhrada investiční úvěrů a půjček, uložený odvod do rozpočtu zřizovatele, navýšení peněžních prostředků určených na financování údržby a oprav majetku PO

Postupy účtování o tvorbě a použití fondů dle ČÚS č. 704 - Fond investic

Fond investic	MD	D	ČÚS č. 704
tvorba fondu:			
peněžní prostředky ve výši odpisů DHM a DNM, investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele, investiční dotace ze SF a jiných veřejných rozpočtů *	401	416	7.3.a/704
příjmy z prodeje svěřeného DHM dle souhlasu zřizovatele, příjmy z prodeje DHM ve vlastnictví PO:	401	416	7.3.b/704
- zůstatková cena prodaného materiálu	548		
- rozdíl mezi příjmem z prodeje a zůstatkovou cenou			
peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů k investičním účelům **	401	416	7.3.c/704
převody z rezervního fondu	413, 414	416	7.3.d/704
použití (čerpání) fondu:			
pořízení a TZ DHM a DNM s výjimkou DDHM a DDNM, úhrada investičních úvěrů a půjček	416	401	7.4.a/704
odvod do rozpočtu zřizovatele	416	401	7.4.b/704
navýšení peněžních prostředků určených na financování údržby a oprav majetku, který PO používá pro svou činnost, peněžní prostředky, o jejichž přijetí bylo účtováno dle ČÚS č. 703	416	401	7.4.c/704
navýšení peněžních prostředků určených na financování údržby a oprav majetku, který PO používá pro svou činnost z jiných peněžních prostředků	416	648	

* Účetní jednotka postupuje v souladu s Informačním listem k jednotnému postupu odpisování DM PO zřizovaných

Pk včetně jeho TZ a v souladu s ČÚS č. 703 – Transfery

** Účetní jednotka postupuje v souladu s Informačním listem k jednotnému postupu nabývání darů PO zřizovaných Pk, jejich účtování a vykazování a v souladu s ČÚS č. 703 – Transfery

Postup účtování nekrytého fondu investic k rozvahovému dni dle § 66 odst. 8 vyhlášky²

Fond investic - účtování nekrytého fondu investic k rozvahovému dni	MD	D	Vyhláška č. 410/2009
snížení stavu fondu investic k 31.12.	416	648	§ 66 odst. 8)

Článek 6 – Fond odměn

- ustanovení § 32 zákona o rozpočtových pravidlech
- SÚ 411
- tvorba – ze zlepšeného výsledku hospodaření do výše jeho 20 %, maximálně do výše 10% objemu prostředků na platy stanovené zřizovatelem nebo právním předpisem, peněžními dary účelově určenými na platy – převod prostředků schvaluje zřizovatel
- použití – odměny zaměstnancům, přednostně případné překročení stanoveného objemu prostředků na platy

Postupy účtování o tvorbě a použití fondů dle ČÚS č. 704 - Fond odměn

Fond odměn	MD	D	ČÚS č. 704
tvorba fondu	431	411	4.1./704
čerpání fondu	411	648	4.2./704

Článek 7 – Fond kulturních a sociálních potřeb

- ustanovení § 33 zákona o rozpočtových pravidlech
- SÚ 412
- tvorba – základní příděl na vrub nákladů PO z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci, splátky zápůjček

² § 66 odst. 8 vyhlášky č. 410/2009 Sb. - Nezajistí-li příspěvková organizace ke dni sestavení účetní závěrky, s výjimkou mezitímní účetní závěrky, krytí fondu investic finančními prostředky, sníží výsledkově o tento rozdíl snížený o výši výnosů z titulu časového rozlišení přijatých investičních transferů fond investic. Účetní jednotky v příloze účetní závěrky v části B.2. zdůvodní, proč nebylo možno fond investic kryt finančními prostředky.

poskytnutých z FKSP, náhrada škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízenému z fondu, příjmy z pronájmu rekreačních a sportovních zařízení, na jejichž provoz PO přispívá z fondu, peněžní dary

- použití – na zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců v pracovním poměru k PO, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně pracovali u PO, popřípadě rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo právnickým osobám
- použití fondu stanoví právní předpis, kolektivní smlouva, kolektivní dohoda nebo vnitřní předpis
- na plnění z fondu není právní nárok

Postupy účtování o tvorbě a použití fondů dle ČÚS č. 704 - Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb	MD	D	ČÚS č. 704
tvorba fondu:			
ve výši stanoveného % z objemu mzdových prostředků (základní příděl)	527	412	5.1.1./704
a zároveň převod peněžních prostředků	243	241	
použití (čerpání) fondu:			
závodní stravování zajišťované ÚJ prostřednictvím jiné osoby	412	335	5.1.2./704
náklady za nakoupené stravování zaměstnanců nad rámec příspěvku z FKSP	527, 528*	321	
převod prostředků z FKSP	241	243	5.1.5./704
závodní stravování zajišťované ÚJ prostřednictvím vlastních zařízení	412	602	5.1.3./704
pohledávka vůči zaměstnancům (strávníkům dle jiného právního předpisu)	335		
Výše DPH, je-li závodní stravování zdanitelným plněním		343	5.1.3./704
převod prostředků z FKSP	241	243	5.1.5./704
závodní stravování dle 5.1.3./704 výroba obědů	123	508	5.1.4./704
závodní stravování dle 5.1.3./704 úbytek obědů (výnos z prodeje obědů SÚ 601)	508	123	
převod prostředků z FKSP	241	243	5.1.5./704
návratná sociální výpomoc nebo zápůjčka, zápůjčka na bytové účely	335	243	5.2./704
splátky půjček	243, 261	335	
rekreační a jiný obdobný pobyt pořízený od jiné osoby	412	321	5.3./704
	335		

dary, nenávratná sociální výpomoc, penzijní připojištění, příspěvky odborové organizaci	412	243	5.4./704
nákup hmotného majetku	412	648	5.5./704

*PO zřizované Pk je doporučeno použití SÚ 527

Článek 8 – Porušení rozpočtové kázně v souvislosti s peněžními fondy PO

V souvislosti s peněžními fondy může u PO dojít k porušení rozpočtové kázně v těchto případech:

- převede do svého peněžního fondu více finančních prostředků, než stanoví zákon o rozpočtových pravidlech nebo než rozhodl zřizovatel,
- použije prostředky svého peněžního fondu na jiný účel nebo v jiné výši, než stanoví zákon o rozpočtových pravidlech nebo jiný právní předpis
- použije své provozní prostředky na účel, na který by měly být použity prostředky jejího peněžního fondu podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- překročí stanovený nebo přípustný objem prostředků na platy, pokud toto překročení do 31. 12. nekryla ze svého fondu odměn.
- neprovede odvod dle § 28 odst. 6 zákona o rozpočtových pravidlech ve lhůtě stanovené zřizovatelem

V případě, že dojde k porušení rozpočtové kázně, je zřizovatel povinen uložit odvod finančních prostředků PO do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků. Odvod lze uložit do 1 roku od chvíle, kdy zřizovatel zjistil porušení rozpočtové kázně, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy k porušení došlo.

V případě, že došlo k porušení rozpočtové kázně a uložení odvodu, může PO požádat do 1 roku od uložení odvodu zřizovatele o jeho prominutí nebo snížení. Prominout či snížit odvod lze z důvodu zamezení tvrdosti uloženého odvodu. V písemné žádosti by PO měla uvést důvody, proč žádá o prominutí či snížení a v čem spatřuje tvrdost uloženého odvodu. Je pouze na rozhodnutí zřizovatele, zda k prominutí či snížení odvodu přistoupí či nikoliv.

Výše uvedené se nevztahuje na porušení rozpočtové kázně u prostředků, které PO obdržela z rozpočtu zřizovatele, který je obdržel ze státního rozpočtu, z rozpočtu státního rozpočtu, z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti nebo z Národního fondu, postupuje zřizovatel při vyměření sankce za porušení rozpočtové kázně (odvod a penále) dle ustanovení § 22 zákona o rozpočtových pravidlech³.

³ Ustanovení § 28 odst. 13 zákona o rozpočtových pravidlech